

Dosarul nr. 2r-543/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: I. Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Anton, V. Cotorobai, I. Secieru)

DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de avocatul Alexandru Canja, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Uj Taxi”,

în cauza civilă, în procedură de examinare a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Alexandru Canja, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Uj Taxi” împotriva lui Piotr Boadea cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierii din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Canja, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Uj Taxi” împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 02 octombrie 2020 avocatul Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Piotr Boadea solicitând încasarea sumei de 8000 de lei și a sumei de 270 de lei cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de SRL „Uj Taxi” a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 01 martie 2021 avocatul Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii. Totodată, a indicat apelanta că taxa de stat și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 07 iulie 2021 avocatul Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea în termen a apelului și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului avocatul Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” a invocat că la 26 februarie 2021 a recepționat dispozitivul hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar în decurs de 4 zile de la recepționarea hotărârii a depus cerere de apel nemotivată, însă instanța de apel a decis restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

A invocat că, deoarece cererea de chemare în judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, recurentul-reclamant a fost în imposibilitate să cunoască data pronunțării hotărârii și publicarea acesteia pe site.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa avocatului Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” la 22 iunie 2021 (f.d. 34), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către acesta.

Astfel, recursul declarat la 07 iulie 2021, este în termen.

La 04 august 2021 în adresa intimatului Piotr Boadea a fost expediată copia recursului declarat de avocatului Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 42), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori

stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 28 decembrie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de avocatului Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” ca neîntemeiată.

La 01 martie 2021 avocatul Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, fără însă a solicita repunerea în termen a apelului.

Ca urmare, prin încheierea din 22 aprilie 2021, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatului Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel, deoarece cererea de apel a fost depusă de avocatului Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar apelantul nu a solicitat repunerea cererii de apel în termen în conformitate cu art. 116 din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 28 decembrie 2020, iar cererea de apel (nemotivată și netimbrată) a fost depusă de către avocatului Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” abia la 01 martie 2021, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat la *27 ianuarie 2021 inclusiv*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată, că deși apelul a fost depus de avocatului Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi” peste termenul legal de atac, totuși apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal.

Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, avocatului Alexandru Canja, în interesele SRL „Uj Taxi”, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuiau să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege, or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca ultimii să înainteze personal această solicitare.

Subsecvent, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sunt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturând orice viciu de citare a participanților.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt

obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Nu poate fi reținut argumentul reprezentantului recurente SRL „Uj Taxi”, avocatul Alexandru Canja, precum că la emiterea soluției de restituire a cererii de apel instanța de apel nu a ținut cont de faptul că hotărârea primei instanțe din 28 decembrie 2021 a recepționat-o la data de 26 februarie 2021, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă la 01 martie 2021. Prin urmare, comunicarea tardivă de către prima instanță a hotărârii pronunțate, a dus la omiterea de către acesta a termenului legal de depunere a cererii de apel, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Or, legislația procesual civilă în vigoare cert stipulează că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din CPC curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Mai mult ca atât, avocata Alexandru Canja a cunoscut că prezenta cauză civilă va fi examinată în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă, fără participarea părților în proces, recepționând încă la data de 02 noiembrie 2020 încheierea primei instanțe din 06 octombrie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție a corespondenței nr. DS8000287140AS (f.d. 18).

Cu toate acestea, SRL „Uj Taxi” și avocatul Alexandru Canja, contrar dispozițiilor art. 362 CPC, nu și-au valorificat dreptul de a efectua actul de procedură în termen și nici nu au solicitat repunerea acestuia în termen prin prisma art. 116 CPC.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Se reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Alexandru Canja, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Uj Taxi”.

Se menține încheierea din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, în procedură de examinare a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Alexandru Canja, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Uj Taxi” împotriva lui Piotr Boadea cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic